

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

785.7

Hely

Idő

"1920"

Személy

Szerző:

Papp Viktor

Cím:

Waldbauerék

Forrás:

Sorozat

Bp.

1920 X 19

Waldbauerék

(Jegyzel Beethoven a-moll vonósnégyesének margójára.)

Beethoven jubileumos esztendejében a zene Michelangelójának szent gondolatait osztogatja vasárnaponként, mise utáni időben, legelső vonósnégyes-társaságunk. A hangoknak jótékonykodói elé lelki segélyért ezrével járulnak. Leginkább a megtörtek, a megrokkantak, azok, akiket nagyon megcsufolt az élet. Ilyenek pedig most milliószámra vannak. Csapatosan mennek a nagy orvoshoz, Beethovenhez, mint klinikai ingyen rendelésre a szegények. És sebére kap irt mindenki. Az élet meglegedettségének, boldogságának és erejének emberi elgondolások szerinti legcsodásabb rajzát szinci előttünk tizenhat húr rezgése. Ilyenkor a füstös falu, régen aranyos-fehér terem elváltozik, a mozivásznon piszkos rózsaszín kárpítja májusi szivárvánnyá tágul s a festetlen kótatartók mellett hangzó négy hangszer: Nagy Hitető. Arra csábit, amire akar s elveszi nézésünk hétköznapi látását és a székében gögösen feszengőt alázatra görnyeszti. Meghajolt mellel, csüggesztett fejfel ülnek az ezerek, mert valami elemenszerű erő megadásra kényszerítette őket. Az a-moll kvartett fölcsendülésével az öregedő Beethoven borzasztó hatalma fogta le mindeniket...

A sorshoz intézett hatalmas himnusz fantasztikus gondolatok végtelen utját nyitja meg. Vidám álmok nyugalma terül rád s mikor a szent korál csendül föl, termő, végtelen síkon emelt, fehér falu, falusi templom urfölmutatását látod. Derűs, bizó áhítat száll ki az istenházából tömjénfüsttel keveredve s összelelkezik a buzaérülő föld kenyérszagával, a júniusi piros pipacsokkal s a sárguló vetés szelid kalászaival. Ugy száll az egekbe — Beethoven szavai szerint —, mint „egy meggyógyultnak fohászos, háláadó éneke”. Szent szépségekben gazdag, boldogságos kő az mely szerék zenéiként lehet

el, mint legszebb, legmagasztosabb áldozat, melyet ember hangokban megérezkített...

Waldbauerék muzsikáltak így vasárnap délelőtt.

Valamely városnak zenei kulturáját legjobban tüktözi vonósnégyes-társulata. Ebből a szempontból magas nivóra kerültünk, amit Waldbauer Imrének, Temesváry Jánosnak, Kornstein Egonnak és Kerpely Jenőnek köszönhetünk. Találkozásuk tisztán véletlen műve volt. Mindannyian ismerték zeneakadémiai növendék korukból Bartók Bélának és Kodály Zoltánnak még akkor schol elő nem adott kamarazene-műveit. Fiatal művészszívük rajongó melegével akarták diadalra segíteni e nagy zenei értékek nyilvános elismertetését s mikor Kerpely Jenő Angliából visszatért, szövetkeztek, hogy a Bartók és Kodály műveit előadják. E művek nyilvános előadása akkora sikerrel járt, hogy az alkalmi szövetkezés állandóvá vált s 1909 óta Budapesten a vonóskamarazene egyedüli komoly művészi tényszerzője. Már mindjárt szövetkezésük első évében Bécsben, Münchenben s Berlinben olyan sikert aratnak, hogy a kamarazenét művelő Európa koncerttermei csaknem mind megnyitják előttük. Itthon a véletlen a nagy Debussy-vel hozza össze őket, kinek vonósnégyesét oly gyönyörűen játsszák, hogy a mester meghívja őket Párisba. E meghívásnak már a második évben eleget is tesznek. Megismerkednek Franciaországgal s megismertetik művészetüket a modern francia kamarazene valamennyi nagy művelőjével. Debussy, Ravel s Franck műveinek előadásával, valamint a modern magyar kamarazeneművek bemutatásával művészetüket annyira értéklik a francia fővárosban, hogy Romain Rolland indítványára a Sorbonne meghívja őket. Szereplésük következő éveiben már Hollandia, Svajc, Német, Franciaország, Ausztria valamennyi nagyobb városában dícsőséggel fordulnak meg. Németországban különösen Bayreuth a klasszikus művészetek előad-

sával szereznek maguknak sok hívet. Itthon nehezebben érik el az elismertetést, de a komoly zeneszeretők lelkes társasága mindig nagyon megbecsülte őket s a Royal-szálló rokokó-termében akkor vasárnap délutánonként tartott hangversenyek az igaz művészetnek komoly ünnepei. A háboru előtti években már minden hangversenyük zsúfolt. Megakasztja azonban a háboru az ő működésüket is. Waldbauer 1917 kezdetéig egyhuzamban a fronton van, Kerpely több mint másfél esztendeig, Kornstein több mint két esztendeig. A háborus évek szenvedései után, az 1917—18-as szezonban ismét találkoznak nevükkel a Berlin városa által rendezett „Zeitgenössische Kammermusik” hangversenysorozaton, melyre a német zenevilág kiválasztottjai is meghívtást nyertek. Minden évben nagy szeretettel fogadják őket a mi közönségünk is. Minden hangversenyük széleskörű művészeti ünneplés és elismerés. Ma önkényi büszkeségünk. Hiszen beteljesedett a hollandiai „De Telegraaf” 1911. évi november 2-iki számának jóslata: „tiz év sem mulik el és az egész zenei világ e magyar művészek lábainál fekszik”.

A kvartett-társaság működéséből nőtt ki, tehát itt említjük, hogy Beethoven vonósnégyesei címen egy szép és jó könyvecske jelent meg ma a Rózsavölgyi-cég kiadásában. A kvartett érdemes violása, Kornstein Egon írta, Bekker Pál, frankfurti zeneirosnak híres Beethoven-életrajza nyomán. Kornstein csak a Bekker gondolatmenetét tartotta meg, melynek keretében értékes és egyéni mondanivalói vannak. Nem üres formatani elemzést ad, hanem a vonósnégyesek kialakulásának vonzó történetét, a kvartettek jelentőségét és Beethoven összműveiben elfoglalt esztétikai helyzetét. Ez a módszer a legjobb és egyetlen helyes zenemagyarító módszer. Köszöntjük a komoly tanulmányt, mellyel Kornstein jelentős zeneesztétikussá lett.